

ORIGINALAN NAUČNI RAD – ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

POSljedICE UTICAJA VIRUSA, COVID-19 NA PODRUČJU GRADA ISTOČNOG SARAJEVA

Nemanja Pavlović, Slobodan Radovanović, Veselin Bjeloglav

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Ekonomski Fakultet Pale, Bosna i Hercegovina, Alekse Šantića 3,
71 420 Pale, pavloviCNemanja73@gmail.com

APSTRAKT

Covid-19 je virus koji se pojavio početkom godine u svijetu i za samo par mjeseci nakon otkrivanja, pojavio se i na području Bosne i Hercegovine a zatim, i na području grada Istočnog Sarajeva. Uvođenje vanrednog stanja, kretanje i praćenje broja oboljelih, mjere Vlade i demografski obuhvat oboljelih i izliječenih, kao i ekonomska situacija, praćena je na području grada Istočnog Sarajeva u periodu od proglašenja epidemije pa do 8. juna 2020 godine. Kao nedovoljno istražen virus koji je nanio posljedice cjelokupnoj svjetskoj ekonomiji i velika neusaglašenost između zemalja implicira pitanja kao što su: posljedice koje imamo da li su se mogle ublažiti i da li su provedene mjere bile adekvatne? Predmet istraživačkog interesa ovog rada je analiza uticaja Korona virusa na zdravstveni sistem, demografska analiza oboljelih i ispitanih, kao i analiza ekonomskih posljedica unutar grada Istočnog Sarajeva. Koncept rada se ogleda u mjerama Vlade Republike Srpske i njihovim rezultatima i upoređivanju sa zemljama regiona u posmatranom periodu. Cilj rada jeste da se prezentuju pokazatelji zdravstvenih i ekonomskih indikatora dobijenih analizom statističkih podataka. U ovom radu, cilj istraživanja jeste, uočiti posljedice COVIDA-19 po grad Istočno Sarajevo u različitim društvenim, zdravstvenim i ekonomskim aspektima.

Ključne riječi: covid-19 Istočno Sarajevo, uticaj Covid-19 Istočno Sarajevo, korona Istočno Sarajevo.

UVOD

U novije vrijeme nisu zapamćene veće posljedice koje je imao neki od virusa, na zdravstveni sistem i na cjelokupnu ekonomsku situaciju, kao što je to covid-19. Šta više, toliko se brzo proširio da je za par mjeseci obuhvatio cijelu zemaljsku kuglu i prerastao u epidemiju. Ovaj virus nije zaobišao ni prostore grada Istočnog Sarajeva a prva linija odbrane je JZU Bolnica „Srbija“ koja je imala veliki uticaj u sprečavanju širenja i samom liječenju hospitalizovanih bolesnika i ispitanika. U ovom radu biće riječi o funkcionisanju JZU bolnice „Srbija“ tokom pandemije covid-19, o kvalitetu usluga, dostupnosti medicinskih radnika i o broju oboljelih i izliječenih osoba tokom vanrednog stanja.

Predmet istraživanja usmjeren je na uticaj Korona virusa na području grada Istočnog Sarajeva. U radu se analiziraju posljedice uticaja Korona virusa, reagovanje nadležnih bolnica, promjene kroz demografsku strukturu i ekonomske posljedice. Potencira se broju oboljelih, broj oporavljenih u opštinama i reakcija JZU bolnice „Srbija“.

Osnovni cilj ovog rada, ogleda se na uticaju Korona virusa na području grada Istočnog Sarajeva i kao takav analizira se više pokazatelja: usluge JZU Bolnice „Srbija“, demografsko kretanje i ekonomske posljedice.

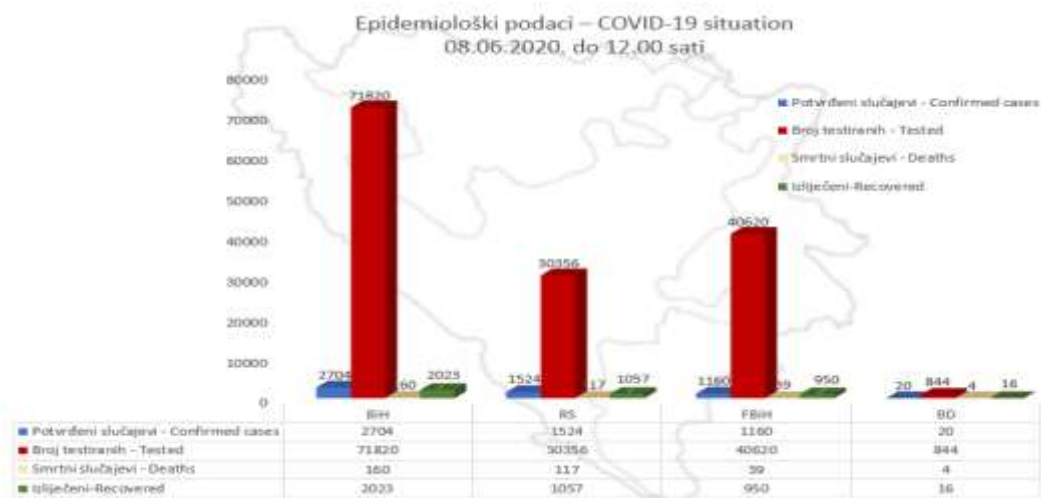
Glavna hipoteza rada postavljena je u skladu sa novo nastalom situacijom koja je eskalirala pojavom virusa covid-19 i glasi: uticaj virusa Kovid-19 na području grada Istočnog Sarajeva koja ima velike razmjere i posljedice kako na medicinske tako i na ekonomske parametre.

Metode istraživanja U ovom istraživanju najdominantiji je statistički pristup i statistički instrumentarij analize kao i metod analize, sinteze i komparativni metod kao i drugi metodi koji su

značajno doprinijeli ovom radu. Prilikom korištenja statističkih metoda, korišteni su podaci iz različitih arhiva kao što su arhiva bolnice „Srbija“, arhiva Grada Istočnog Sarajeva.

POČETAK EPIDEMIJE

Početak 2020. godine govorilo se o virusu koji se prvo pojavio u Vuhanu (Wuhanu), a koji je za samo par mjeseci dostigao enormne razmjere. Nevidljiva čestica koja je donjla milionske žrtve uspjela je da „zaustavi“ svijet na par trenutaka (N1, 2020). Vrlo brzo virus se pojavio i u Bosni i Hercegovini, a tako i u gradu Istočno Sarajevo. Bolnica koja vodi računa o zdravstvenom stanju populacije Istočnog Sarajeva je JZU bolnica „Srbija“ koja je tokom ove epidemije na području ovog grada pretrpjela najveći teret. Zdravstveni službenici Republike Srpske potvrdili su da je pacijent iz Banje Luke nakon posjete Italiji, koja je posebno pogođena pandemijom, bio pozitivan na bolest, a dan kasnije potvrđeno je da je i sin oboljelog zaražen. Poslije par dana pojavio se i na području grada i zbog toga ćemo kroz ovaj rad pokušati da objasnimo i ustanovimo, objektivno stanje, tako što ćemo ocijeniti kvalitet usluga, demografske parametre i ekonomska kretanja tokom CoV-19 virusa. Ono što je sigurno jeste da je pojava ovog virusa u mnogome poremetila redovno funkcionisanje svih bolnica unutar BiH, a sljedećim grafičkim prikazom prikazan je broj oboljelih, izliječenih, umrlih i testiranih.

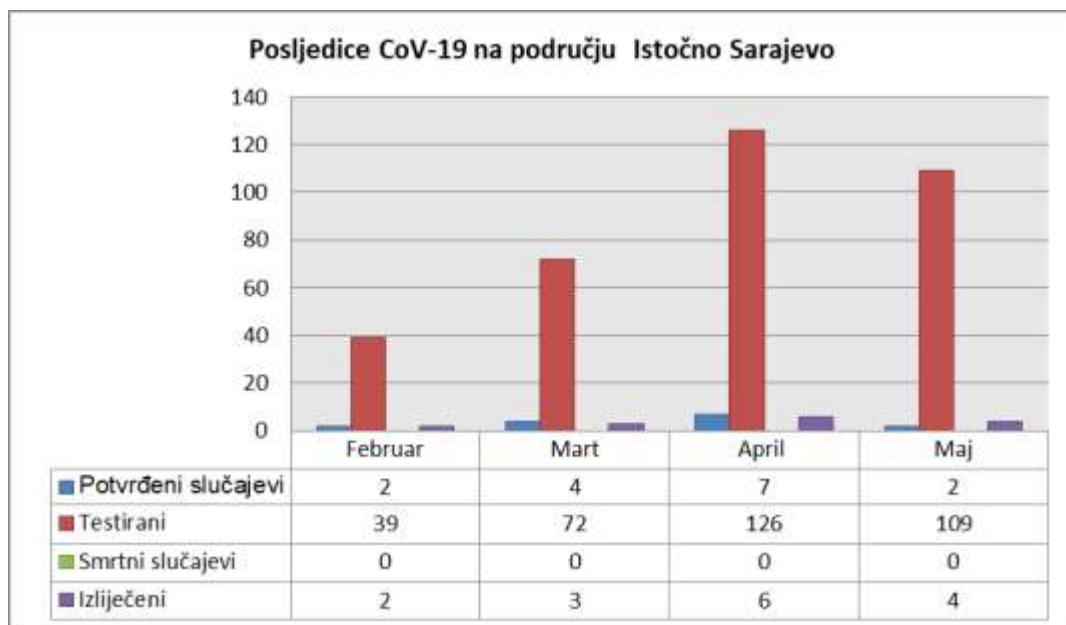

Grafikon 1. Epidemiološki podaci – COVID–19 u posmatranom periodu (08.06.2020.) – odabrani indikator (Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine)

Vrlo bitno je istaći da u odnosu na zemlje regiona BiH ima znatno manji broj zaraženih i umrlih. A još bitnije je istaći da u periodu od proglašenja epidemije do 08. juna 2020. godine na području grada Istočno Sarajevo nije zabilježen niti jedan slučaj preminulih od covida-19. Prema posljednjem popisu grad Istočno Sarajevo broji oko 61 hiljadu stanovnika, sa šest opština i jednom bolnicom na području tog grada (Republički zavod za statistiku [RZS], 2019). Prema ispitivanjima i anketi u kojoj su obuhvaćeni stanovnici grada Istočnog Sarajeva u uzorku od 50 ispitanika na pitanje da li su medicinski radnici JZU Bolnice „Srbija“ stvorili povjerenje i bili dostupni građanima tokom epidemije, 94% odgovorilo je sa pozitivnim odgovorom dok je 6% odgovorilo suprotno. Kada su u pitanju bili parametri zaraženih, umrlih, izliječenih i testiranih u periodu od proglašenja epidemije do 08. juna 2020. godine u bolnici „Srbija“ ilustrovano je grafikonom 1.

Za sada ne toliko jasna slika koja se širi cijelim svijetom o virusu, koji je naišao na mnogo kritika i na mnogo sugestija i upoređivanja, jasno ukazuje na veliku nepoznanicu nastanka samog virusa, njegovih karakteristika, lijeka i oporavka. Vrlo šarolike informacije iz različitih vrsta medija

sa potpuno ili djelimično tačnim informacijama utiču na kreiranje svijesti o nečemu što je za sada okarakterisano kao virus. Neki to upoređuju kao buduće sredstvo ratovanja, neki kao smanjenje globalne populacije, a neki, ipak, to upoređuju sa konstatacijom o svjetskoj zavjeri. „Oni će sami stvoriti viruse i prodavati vam lijek. U tom procesu će se pretvarati da im treba vremena da bi pronašli rješenje koje već imaju.” (Lakić, 2020). Velike sile i u ekonomskim i medicinskim dostignućima imaju velike probleme sa kojima se susreću i manje zemlje, ali samo što manje zemlje imaju veće posljedice. Republika Srpska će se susresti sa problemima poput povećanja broja nezaposlenosti, slabljenja ekonomske aktivnosti, otežavanja rada zdravstvenih ustanova i dodatna sredstva ulaganja u zdravstvo koje je već prezaduženo.

Grafikon 2. Kretanje zaraženih, testiranih, smrtnih i izliječenih slučajeva na području grada Istočno Sarajevo u periodu od početka epidemije do 1. juna 2020. godine.

Ukupan broj zaraženih u periodu od februara do juna na području grada Istočnog Sarajeva je 15 zaraženih (Vasiljević, 2020). Na grafikonu 2 je prikazano kretanje tokom mjeseci u kojima je proglašena pandemija. Tako zaključujem da je tokom aprila bilo najviše zaraženih, izliječenih i testiranih pacijenata a tokom februara i maja najmanje zaraženih pacijenata. Zahvaljujući odgovornom rukovodstvu bolnice „Srbija“ i efikasnom kordinacijom sa Institutom za javno zdravstvo, gradu Istočno Sarajevo i stanovništvu, ukupan broj zaraženih u odnosu na cijelokupnu Republiku Srpsku je 0,020%. Ukupan broj potvrđenih zaraženih slučajeva na nivou Republike Srpske je iznosio 1.524 osobe, a dok je 1.057 pacijenata izliječeno od virusa (Ministarstvo civilnih poslova BiH, 2020). Prema popisu iz 2018 godine broj stanovnika u RS-u iznosio je 1.147.902 stanovnika (RZS, 2013). Broj ukupono testiranih do 8. juna 2020. godine u Republici Srpskoj iznosio je 30.356 stanovnika što je oko 2,92% od ukupnog broja stanovnika.

Broj testiranih na području grada Istočnog Sarajeva iznosio je 346 osoba do 8. juna 2020. godine što je oko 0,03% od ukupnog broja stanovnika Republike Srpske. Kada poredimo broj testiranih u Republici Srpskoj možemo reći da je na području grada Istočnog Sarajeva testirano 1,14% od ukupnog broja testiranih. Isto tako kada poredimo ukupan broj zaraženih sa ukupnim brojem izliječenih unutar Republike Srpske možemo reći da je 69,4% izliječeno te da je smrtnost u odnosu na broj potvrđenih slučajeva oko 7,7%. Na području grada Istočnog Sarajeva broj zaraženih jednak je broju oporavljenih što ukazuje da je oporavak 100%. Nedostatak jeste broj testiranih

osoba. Nakon pandemije došlo je do povećanja tražnje za respiratorima, testovima, zaštitnim maskama, zaštitnim rukavicama, dezinfekcionim sredstvima i propratnom medicinskom opremom. Povećanje tražnje uzrokovalo je povećanje cijena ove robe, a ubrzan rast pandemije i ograničavanje kretanja u svijetu otežalo je veoma skupu nabavku neophodne medicinske opreme.

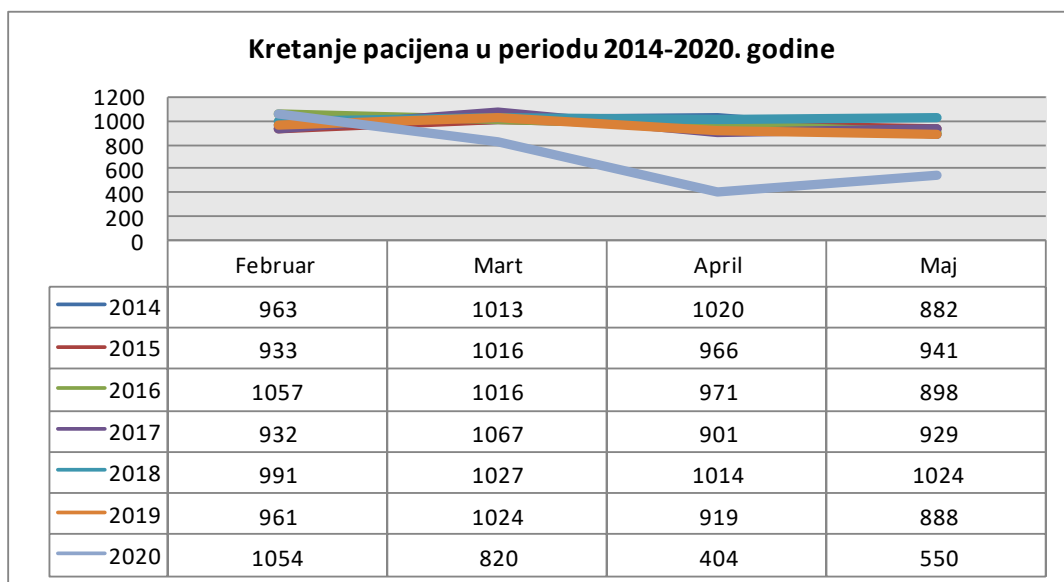
Kritika na dosadašnje rukovođenje cjelokupnom situacijom u ovome radu jeste nedovoljan broj testiranih osoba na području grada Istočnog Sarajeva, jer postoje slučajevi zaraženih osoba koje nemaju simptome i mogu predstavljati klaster za dodatnu zarazu. Samim tim prodiranjem ove situacije dovodimo u pitanje cjelokupnu ekonomiju koja je svakako u teškoj situaciji a zdravstveni sisteme je dodatno opterećujemo, kako otežanim uslovima rada, tako i dodatnim trošenjem finansijskih sredstava koje nisu predviđeni u budžetu za ovu godinu.

Povećanjem broja testiranih osoba sumnja se na mogućnost dodatnog širenja virusa i utiče na smanjenje potencijalno zaraženih osoba. Kao što smo već rekli da je medicinska oprema držala visoke cijene, tako nabavka testova na covid-19 je bila otežana i veoma skupa. Tako je u Srbiji broj testiranih oko 287 hiljada što je od ukupnog broja stanovnika 3,83% testiranih. Ukupan broj zaraženih u Srbiji je 12.031 osoba a broj izliječenih je 11.348 osoba dok je broj preminulih 251 osoba (klix.ba, 2020). Procenat izliječenih osoba u Srbiji je 93,98%.

Kada je u pitanju odnos testiranih i zaraženih može se reći da je od ukupnog broja testiranih 4,19% zaraženo virusom. Smrtnost u odnosu na broj stanovnika u Srbiji je 0,003%. Slični podaci su i u zemljama u regionu, tako da je u Crnoj Gori krajem mjeseca maja bilo zaraženo 325 osoba, Hrvatska 2.252 osobe dok u Sloveniji 1.495 osoba. Vrlo bitno je istaći da je procenat testiranih stanovnika znatno veći u navedenim zemljama nego konkretno u Republici Srpskoj. Očito je da zemlje koje su testirale veći broj ljudi i stavljali ih u karantin imaju bolje rezultate od zemalja koje su to činile ali u manjem broju. Krug zaraženih i potencijalno zaraženih bi se smanjio ili zatvorio što bi rezultiralo sa manjim postotkom smrtnosti i manjem broju zaraženih.

UTICAJ VIRUSA NA BOLNICU „Srbija“

Preporuke Instituta za javno zdravstvo, trijaža i ostale mjere u okviru bolnice „Srbija“ u mnogome su omogućili sigurniji rad njenih radnika i omogućili nesmetano funkcionisanje čitave bolnice. Treba istaći da niti jedan medicinski radnik ove ustanove nije bio zaražen i da su medicinski radnici u otežanim uslovima obavljali svoje redovne poslove. Broj ljekara prema statistici Zavoda za statistiku iz 2018. godine iznosio je 168 na području grada Istočnog Sarajeva.

Grafikon 3. Broj pacijenata u period 2014-2020. godine

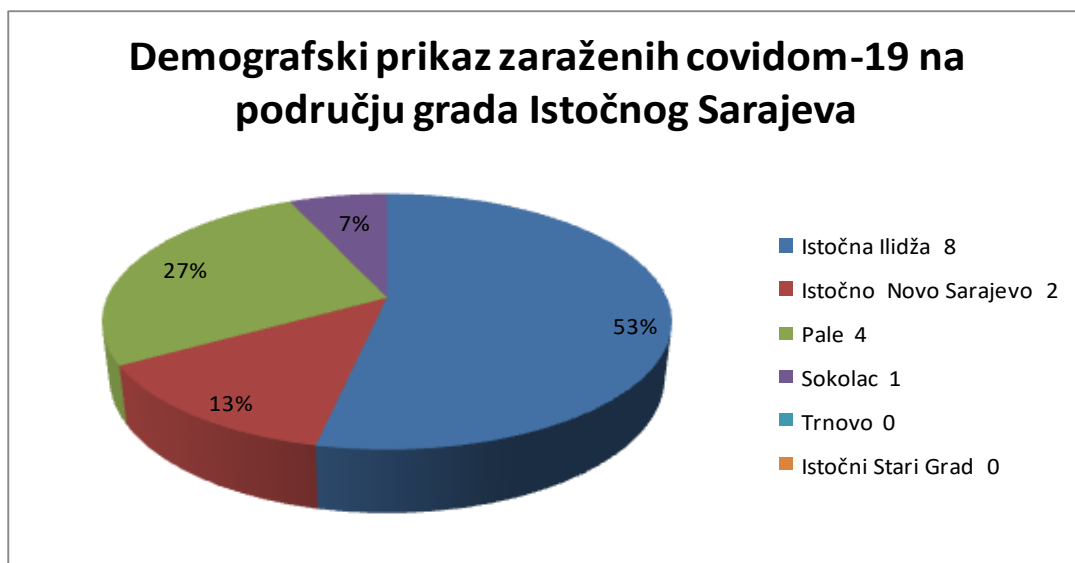
U grafikonu 3 očito je da je u periodu pandemije (mart, april, maj) obim usluga prema pacijentima znatno umanjen i to za preko 50% i više. Na primjer, poređenjem mjeseca marta iz 2017. godine i istog mjeseca u 2020. godini možemo zaključiti da je obim usluga opao za 30,12% (Vasiljević, 2020), zatim poređenjem mjeseca aprila 2018. godine i aprila 2020. godine vidjećemo da je obim pruženih usluga opao za 251%. Poređenjem maja 2019. godine i maja 2020. godine može se reći da se obim usluga smanjio za oko 61,46%. Dakle, evidentno je da je došlo do smanjenja izvršenih usluga tokom epidemije virusa covid-19. S obzirom da je broj usluga bio redukovan od strane kriznog štaba, može se reći da se potencijalni broj usluga smanjio. Faktori koji su uticali na smanjenje izvršenih usluga su neki od sledećih: ograničavanje izvršenja usluga od strane kriznog štaba (samo hitni sulučajevi), strah stanovništva od moguće zaraze i ograničavanje kretanja.

Finansiranje zdravstvenih ustanova se vrši po principu ugovora sa FZO RS i tako što se određuju DTS kategorije ili kvote koje se trebaju ispuniti u određenom periodu. Tako da možemo predvidjeti da obim usluga nakon epidemije će biti u porastu ali je neizvjesno da će se ispuniti ugovor sa FZO RS o ispunjenju obaveza. Kada uporedimo broj zaraženih u Republici Srpskoj broj zaraženih u gradu Istočno Sarajevo možemo reći da je 0,98% zaraženih u Istočnom Sarajevu u odnosu na ukupan broj zaraženih u Republici Srpskoj.

DEMOGRAFSKA STRUKTURA

Prema konačnim podacima Popisa stanovništva BiH za Republiku Srpsku 2013. godine koje je izdao Republički zavod za statistiku, a koje će preuzeti i objaviti Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u gradu Istočno Sarajevo registrirano je 59.916 stanovnika (Grad Istočno Sarajevo, 2020).

Kada je riječ o demografskoj strukturi zaraženih na području grada Istočnog Sarajeva, treba istaći da je ukupan broj zaraženih 15 na ovom području a da u opštinama Trnovo i Istočni Stari Grad nema potvrđenih zaraženih osoba do 30. maja 2020. godine.

Grafikon br. 4 Demografska struktura zaraženih tokom pandemije prikazana po opštinama grada Istočnog Sarajevo za period februar-maj 2020. godine

Najveći broj 53%, odnosno 8 zaraženih je na području opštine Istočna Ilidža koja se najvećim dijelom oslanja na grad Sarajevo i zbog velike naseljenosti u graničnim dijelovima između Sarajeva i Istočne Ilidže mogućnost zaraze virusom je bila mnogo veća u poređenju sa drugim opštinama.

Treba napomenuti da na području ove opštine se nalazi bolnica „Srbija“. Opština Pale je druga po broju sa 27% zaraženih, dok je opština Istočno Novo Sarajevo treća sa 13% zaraženih od broja zaraženih na području grada Istočnog Sarajeva. Opština Sokolac je imala samo jednu osobu zaraženu covidom-19. Svih 15 zaraženih su u razdoblju od 25 do 65 godina. Što se tiče polne strukture, 9 osoba je bilo ženskog pola dok 6 osobe su bile muškog pola.

EKONOMSKA SITUACIJA TOKOM EPIDEMIJE

Kada bi se vratili u 2008. godinu i na krizu koja je dosta uticala na funkcionisanje Republike Srpske, pandemija koja je nanijela ekonomske posljedice na čitav svijet pa i na Republiku Srpsku i grad Istočno Sarajevo su za par mjeseci premašile krizu iz 2008. godine. Čitac svijet je na par trenutaka stao. Ekonomski stručnjaci smatraju da je u dosadašnjem periodu od mjeseca marta do kraja mjeseca maja 2020. godine Republika Srpska pretrpjela između 400 i 700 miliona KM štete (Unija udruženja poslodavaca RS, 2020). Početkom pandemije, tačnije 16. marta 2020. godine broj zaposlenih u Republici Srpskoj iznosio je 297.485 radnika dok je 5. maja iste godine iznosio 291.179 radnika što znači da je 6.306 radnika ostalo bez posla (JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, 2020).

Međutim to nije trenutni broj, procjenjuje se da oko 1.000 radnika nije stiglo da se prijavi u zavod za zapošljavanje što sa dodatnih hiljadu ljudi to je oko 7,5 hiljada ljudi koji su ostali bez posla. Kada je riječ o gradu Istočno Sarajevo broj zaposlenih na ovom području je iznosio 26.019 radnika od 51.799 radno sposobnih (RZS, 2020). Prosječna neto plata iznosila je 876 KM u 2019. godini, a broj registovanih poslovnih subjekata u 2019. godini iznosio je 2.420, osoba koja traže posao u prvom kvartalu je iznosio 11.027 osoba (RZS, 2020). Novoprijavljenih osoba u zavod za zapošljavanje u periodu od 15. marta do 1. juna iznosio je 563 osobe na području grada Istočnog Sarajeva. Što znači da je minimalno 563 osobe ostalo bez posla, a nije zvaničan podatak koliko njih čeka da se prijavi u zavod.

Osim velikog udara na privredu, pandemija je dodatno uticala i na turiste na području ovog grada. Broj noćenja u 2018. godini na području grada iznosio je 65.141 osobe u 2019. godini taj broj je bio oko 90 hiljada dok se već sada može reći da, gledajući turističku sezonu u prvom kvartalu broj noćenja po procjenama stručnjaka nije veći od pet hiljada, što nanosi veliku štetu turističkim područjima. Vlada Republike Srpske će pokušati ublažiti te štete emitovanjem turističkih bonova u iznosu od 100 KM koji se mogu trošiti isključivo na području Republike Srpske, kako bi podstakli turizam i dodatno trošenje novčanih sredstava na turističkim destinacijama unutar Republike Srpske. Narodna skupština Republike Srpske razmotrila je Prijedlog rebalansa budžeta za ovu godinu, kojim je budžet povećan za 188 miliona KM i iznosi 3.613 milijardi KM (BHRT, 2020). Sve ovo će doprinijeti težem ostvarivanju ciljeva koji su definisani u programu ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2020-2022.

Pravac kretanja ekonomskih tokova će biti usporen. Treba istaći da u periodu vanrednog stanja ekonomske aktivnosti su bile usporene i usmjerene samo na osnovne djelatnosti.

ZAKLJUČAK

Kada bismo Republiku Srpsku posmatrali kao pacijenta, zaključili bismo da je klinička slika veoma loša odnosno, da je život pacijenta znatno ugrožen i da je ekonomska situacija primorala dodatna zaduživanja Vlade Republike Srpske. Veoma mali koeficijent testiranih osoba doveo je do pojave dodatno zaraženih kao i mjera koje su bile vezane za zatvaranje poslovnih objekata i onemogućavanje vršenja poslovnih aktivnosti, koštao je građane Istočnog Sarajeva dodatnog otpuštanja radnih mjesta, tačnije 563 i negativnog uticaja na životni standard građana. Dana 15.07.2020. godine broj zaraženih je deset puta veći, a mjere koje su danas na snazi daleko su slabije od mjera za vrijeme epidemije. Šteta koja je nastala zbog mjera kriznog štaba nisu opravdane jer danas ima veći broj zaraženih a ograničenja su daleko slabija. Takve kontradiktornosti se možda mogu opravdati zbog nedovoljnog poznavanja virusa. Međutim, predviđanja u pogledu ozbiljnosti situacije prouzrokovane covidom-19 bila su veoma loša. Neadekvatne pomoći zdravstvenom sistemu građane Istočnog Sarajeva učinila je nesigurnim i pomalo bojažljivim.

Nelogičnosti poput, mjera Vlade Republike Srpske i izmicanja situacije van dometa koji se može kontrolisati, opuštanja ljudi i mjera za sprečavanje od zaraze virusom, jeste pojava koja je determinisana ne najboljim odlukama i naredbama . Analizom podataka je izraženo opadanje ekonomske aktivnosti, broj zaraženih nije dostigao alarmantan nivo u poređenju sa drugim zemljama, već poljuljana ekonomija je dodatno pogođena a potreba u pogledu pronalazaka vakcine koja će biti relevantna i prihvaćena, iz dana u dan raste.

Na osnovu činjenica koje su prezentovane i urađenih analize statističkih podataka, prihvatljiva je postavljena hipoteza da uticaj virusa covid-19 na području grada Istočnog Sarajeva ima velike razmjere i posljedice kako na medicinske tako i na ekonomske parametre.

LITERATURA

- BHRT, (2020). Narodna Skupština Republike Srpske: Razmotren Prijedlog rebalansa budžeta za 2020. Dostupno na: <https://bhrt.ba/1155398/nrsr-razmotren-prijedlog-rebalansa-budzeta-za-2020/>
- JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, (2020). Statistika i izvještaji, Banja Luka. Dostupno na: http://www.zzzrs.net/index.php/statistika/?lokacija=8&izvjestaj=1&godina_od=2020&godina_do=2020&submit=+%D0%9F%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B6%D0%B8+%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83
- Klix.ba, (2020). Koronavirus u BiH, Sarajevo. Dostupno na: <https://www.klix.ba/koronavirus-u-bih>
- Lakić M. (2020) Manipulativno prevedeni govor Muammara Gaddafija o stvaranju virusa, Raskrinkavanje.ba. Dostupno na : <https://raskrinkavanje.ba/analiza/manipulativno-prevedeni-govor-muammara-gaddafija-o-stvaranju-virusa>
- Ministarstvo civilnih poslova BiH, (2020). Epidemiološka slika (Covid-19) na dan 08.06.2020. , Sarajevo. Dostupno na : <http://mcp.gov.ba/publication/read/epidemioloska-slika-covid-19?pageId=3>
- N1, (2020). Dva slučaja zaraze koronavirusom potvrđena u BiH, N1 vijesti 03.05.2020, Sarajevo. Dostupno na: <http://rs.n1info.com/Region/a575074/U-Bosni-i-Hercegovini-potvrđen-prvi-slučajkoronavirusa.html>
- Republički zavod za statistiku [RZS], (2013). Rezultati popis, popis stanovništva, domaćinstva i stanova u Republici Srpskoj 2013. Dostupno na: https://www.rzs.rs.ba/.../Rezultati_Popisa_2013_Gradovi_Opštine_Naseljena_Mjesta_WEB.pdf
- Republički zavod za statistiku [RZS], (2019). Statistički bilten: Demografska statistika 2019, Banjaluka. Dostupno na: https://www.rzs.rs.ba/front/article/3871/?left_mi=34&up_mi=12&add=34
- Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske, (2020). Uticaj covid-19 na poslovanje u Republici Srpskoj, Banja Luka. Dostupno na: <http://unijauprs.org/dokumenti/covid-19/covid-19-RS.html>
- Vasiljević M. (2020). Mjesečni izvještaji, Arhiva JZU Bolnice „Srbija“. JZU Srbija, Istočno Sarajevo, str.32.
- Vasiljević M.: Statistička arhiva Januar-Jun, Arhiva JZU Bolnice „Srbija“, Istočno Sarajevo, (2020), str. 55.

CONSEQUENCES OF THE IMPACT OF THE VIRUS, COVID-19 ON THE AREA OF THE CITY OF EAST SARAJEVO

Nemanja Pavlović, Slobodan Radovanović, Veselin Bjeloglav

University of East Sarajevo, Faculty of Economics Pale, Bosnia and Herzegovina, Alekse Šantića 3,
71 420 Pale, pavlovicnemanja73@gmail.com

ABSTRACT

Covid-19 is a virus that appeared at the beginning of the year in the world and only a few months after its discovery, it appeared in Bosnia and Herzegovina and then in East Sarajevo. The introduction of the state of emergency, the movement and monitoring of the number of patients, government measures and the demographic coverage of the sick and cured, as well as the economic situation, were monitored in the city of East Sarajevo in the period from the epidemic to June 8, 2020. As an under-researched virus that has caused consequences to the entire world economy and a great disagreement between countries implies questions such as: the consequences we have that could have been mitigated and were the measures implemented adequate? The subject of research interest in this paper is the analysis of the impact of the Corona virus on the health system, demographic analysis of patients and subjects, as well as the analysis of economic consequences within the city of East Sarajevo. The concept of the work is reflected in the measures of the Government of the Republika Srpska and their results and comparison with the countries of the region in the observed period. The aim of this paper is to present indicators of health and economic indicators of the obtained analyzes of statistical data. In this paper, the aim of the research is to observe the consequences of COVIDA-19 from the city of East Sarajevo in various social, health and economic aspects.

Keywords: covid-19 East Sarajevo, influence Covid-19 East Sarajevo, crown East Sarajevo.